

**קורס מס': 290.2036, שנה"ל תשע"ב_2011/2012 סמסטר א'
סילבוס קורס מיומנויות בין-אישיות: הקשר במפגש הטיפולי
שנה ב' סמסטר א'**

מרכזת הקורס: גבי קרול רביד
מרצים: גבי אורלי אדלמן, ד"ר מיכל גרנות, גבי מלכה הדרי, מר דני פרידלנדר, גבי קרול רביד.

מטרת הקורס:

להכיר ולפתח יכולות ומיומנויות תוך-אישיות ובין-אישיות הנדרשות במפגש המקצועי עם חולים, משפחות ואנשי צוות. קורס זה מהווה מודולה שלישית מתוך שש מודולות בסדרת קורסים של מיומנויות בין-אישיות משנה א' ועד שנה ד'.

בסמסטר א' נעסוק בלמידה תיאורטית ומעשית של ההיבטים הבאים:

1. תקשורת בין-אישית והיבטיה המילוליים, הלא מילוליים והרגשיים.
2. היבטים של שוני תרבותי והשפעתו על תקשורת בין-אישית.
3. מודעות עצמית ליכולות ולקשיים האישיים בתהליכי יצירת הקשר הבין-אישי.
4. תרגול טכניקות ראיון ורפלקציה.

תכנים:

- תקשורת מילולית ובלתי מילולית
- שוני תרבותי
- מיומנויות ראיון - בניית חוזה, טכניקות דיבוב, הקשבה אקטיבית ושתיקה, העלאת השערות ובדיקתן.
- התקשרות ויצירת רפורט - אמון, קבלה, כבוד, חוסר שיפוטיות, הכלה, תמיכה, חשיפה עצמית
- אמפטיה, הזדהות
- רפלקציה ומודעות עצמית - זיהוי רגשות (בי ובזולת) ושיומם.
- מתן וקבלה של משוב
- סיום קשר

מתודולוגיה:

- ראיונות בכיתה (של עמיתים, של אורחים)
- דיונים בהתבסס על תכנים שעולים מהראיונות, ההתנסות הקלינית וספרות מקצועית
- דיון וניתוח סרטים, סיפורים, ראיונות

הערכת הסטודנט:

- 60% - בחינה בכתב/בעל פה
- 40% - תרגיל אמצע + מטלות נוספות
- ציון מעבר בקורס 60. יש לעבור גם בחינה וגם תרגיל אמצע בציון עובר 60.
- נוכחות חובה בכל השיעורים!

- 2 -

רשימת מקורות לקריאה

הערות

א. פריטים המסומנים בכוכבית הם קריאת חובה בקורס.
ב. ליד כל פריט מצוין תחום התוכן הרלוונטי לקורס שבו פריט זה עוסק.

*בנבנישתי, ר. (1984). *האזנה ודיבוב בראיון*. ירושלים: פרסומי בתי הספר לעבודה סוציאלית בישראל, הוצאת אקדמון. עמ' 50-77.
מיומנויות ראיון.

בנימין, א. (1994). *הראיון המסייע*. תל-אביב: ספרית הפועלים, הקיבוץ הארצי.
מיומנויות ראיון.

מעוז, ב., רבין, ס., כץ, ח. ומטלון, א. (2004). *החולה, הרופא ומה שביניהם: הגישה הבינאישית ברפואה*. תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.
פרק ה' – אינטימיות וגבולות.
פרק ז' – "הסיפור" של החולה.
פרק יד' – שימוש בנרטיב (סיפור) ברפואה

מרגלית, א. ועשת, י. (1997). *האדם שברופא, הרופא שבאדם*. תל-אביב: יוזמות הייליגר.
פרק 3 – הצטרפות Joining: יצירת קשר טוב (Rapport) עם המטופל מתחילת המפגש. עמ' 64-86.

רוזנהיים, ר. (1990). *אדם נפגש עם עצמו*. ירושלים: שוקן.
*חווה טיפולי- עמ' 44-48
*כבוד ואמון – עמ' 94-102
*אמפטיה – עמ' 90-94

שנלר, ר. (1984). אמפתיה ותקשורת במפגש הבין-תרבותי. *חברה ורווחה, ה' (4)*: 299-316.

שצמן, ח. (1994). *לגעת בכך*. תל-אביב: יוזמות הייליגר.
תקשורת בין אחות לחולה.

*Blazer-Riley, J. (2008). *Communication in nursing*. St. Louis, MI: Mosby.

*פרק 1 - תקשורת אחראית, אסרטיבית ואיכפתית בסייעוד
*פרק 8 – כבוד
*פרק 19 – משוב

Crawley, L.M., Marshall, P.A., Lo, B., & Koenig, B. (2002). Strategies for culturally effective end-of-life care, *Annals of Internal Medicine*, 136, 637-679.
שוני תרבותי

Daudelin, W. M. (1995). Learning from experience through reflection. *Organizational Dynamic*, 24, 36-48.
רפלקציה

- 3 -

Douglas, I. (2002). Reflective practice. In R. Hogston, & , M. P. Simpson (Eds.), *Foundation of nursing practice* (2nd ed.) (pp. 393-426). New-York, NY: Palgrave Macmillan.
רפלקציה

Freshwater, D. (2003). *Counselling skills for nurses, midwives and health visitors*. Maidengead, England; Philadelphia, PA: Open University Press.

פרק 3 – בניית יחסים
פרק 4 – אחזקת היחסים
פרק 5 – סיוע לשינוי

Lynn-McHale, D., & Dearick, J. A. (2000). Trust between family and health care provider. *Journal of Family Nursing*, 6(3), 210-230.
אמון בין משפחות למטפלים

Mechanic, D., & Meyer, S. (2000). Concepts of trust among patients with serious illness. *Social Science & Medicine*, 51, 657-668.
אמון בין מטפל למטופל

O'Kelly, G. (1998). Countertransference in the nurse-patient relationship: A review of the literature. *Journal of Advanced Nursing*, 28(2), 391-397.
העברה נגדית ביחסי אחות-חולה

Pierson, W. (1998). Reflection and nursing education. *Journal of Advanced Nursing*, 27, 165-170.
רפלקציה

Tucker, C.M., Herman, K.C., Pedersen, T.R., Higley, B., Montrichard, M., & Ivery, P.(2003). Cultural sensitivity in physician-patient relationships. *Medical Care*, 41, 859-870.
שוני תרבותי

Taylor, C. (2003). Narrating practice: Reflective accounts and the textual construction of reality. *Journal of Advanced Nursing*, 42, 244-251.
רפלקציה

Thompson, T. L., Dorsey, A. M., Miller, K. I., & Parrott, R. (2003). *Handbook of health communication*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
תקשורת בהיבטים של בריאות. מחקרי

*Van Servellen, G. (1997). *Communication skills for the health care professional: Concepts and techniques*. Gaithersburg, MD: Aspen Publishers.

*פרק 2 – טבעו של הקשר הטיפולי
*פרק 3 – שוני תרבותי
*פרק 5 – אמון
*פרק 7 – שתיקות והפסקות
*פרק 8 – חשיפה עצמית
*פרק 10 – שיקופים ופירושים

- 4 -

נספח: הנחיות לתרגיל אמצע:

בחר מרואיין, הבהר לעצמך את מטרת הראיון והצג אותה בכיתה (רצוי מרואיין עם מחלה כרונית, נכות או קושי אחר).

- ראיון והקלט את הראיון
- רשום את התרשמותך הראשונית מהמרואיין (הופעתו החיצונית, אופן דיבורו, סביבתו)
- שכתב את הראיון שערכת מלה במלה, שאלות ותשובות כאחד (יש להציג את המרואיין בשם בדוי)
- בטור הימני של הטבלה כתוב/י את כל מה שנאמר בצורת דיאלוג של שאלות ותשובות, ובטור השמאלי תאר/י תגובות לא מילוליות שלך, וכן מחשבות ורגשות שעלו בך תוך כדי הראיון.
- הוסף/י בטור הימני גם את התגובות הלא מילוליות של המרואיין.
- ליד השאלות שלך רשום בסוגריים איזה סוג שאלה/תגובה זו.
- צבע כל משפט/מילה מדברי המרואיין שלדעתך הינו משמעותי וחשוב.
- בחן את התגובות שלך לאותם משפטים/מילים המשמעותיים שצבעת. במקומות שבהם לא היתה התייחסות הולמת דיה, נסח תגובה אחרת ורשום מה מטרתה.

סכס:

מה למדת על המרואיין כאדם – אבני הדרך בחייו, אתגרים או קשיים שבהם נתקל, תפיסותיו, ערכיו, אמונותיו, תרבותו, אופיו, מקורות הכח שלו, מקורות תמיכה, דפוסי התמודדותו. הבהר מה השפעת תפיסותיו, ערכיו, אמונותיו, וניסיונו בעבר על דרך התמודדותו.

**יש למספר עמודים.
בהצלחה!!!**